

LA ESQUELLA

DE LA TORRATXA

PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.

NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18

EL MEJOR ALCALDE...

S' han donat á *Novedades* dugas ó tres representacions del drama de Lope de Vega, *El mejor alcalde el Rey*.

No vull entrar per res en l' argument de l' obra, 'm basta fixarme ab lo titol que colocat en molts cantonades y passejat Rambla amunt y Rambla avall en los pendons anunciadors, venia á ser una especie de insult á Barcelona.

De tal manera, que á ser jo municipal, ab la punta del sabre hauria arrencat tots los cartells, y 'ls pendons y 'ls pendonistas y la companyia y l' empresa y hasta 'ls acomodadors de *Novedades* haurian anat á dormir al pelut de Cala Ciutat... ¡Vaya!

Y encare més. L' endemà hauria sortit en lo *Butlletí oficial* y en la *Gaceta de Madrid* un edicte en aquests termes:

«Por el presente primer edicto, se cita, llama y emplaza á un tal *Lope de Vega Carpio*, cuyo actual paradero se ignora, para que en el preciso é improrrogable término de tres dias se presente de rejas á dentro en estas cárceles nacionales á dar sus descargos á este Juzgado, en causa que se le sigue por injurias graves inferidas á la dignísima autoridad municipal de Barcelona.»

¡*El mejor alcalde el Rey!* ¿Hont s' es vist. *El mejor alcalde...* ¡en Rius y Taulet!

Y no hi ha més vara que la seva.

Y si 'm diuhen que aquest titol no vá prou bé per un drama, no importa, n' farém una comedia. ¿Tampoch vá bé? Donchs no s' apurin, ne farém un sainete.

PERSONATJES.—D. FRANCISCO, *arcalde*.
D. HERIBERT, *secretari*.
UN SORGE.
UN MUNICIPAL.
LA SOMBRA DE FIVALLER.

L' escena representa lo despaig de l' arcaldia: en las parets hi ha varios retratos de catalans ilustres y un gran mirall. Una taula ministre, damunt un exemplar de las Ordenansas municipals.

ESCENA I.

DON FRANCISCO toca 'l timbre. Apareix don HERIBERT, fá una cortesia y pregunta:

—¿Se ofereix alguna cosa á S. E.?

DON FRANCISCO s' alsa, s' atussa las patillas, se quadra, tús, y á tall de discurs pronuncia la següent arenga:

«Señor Secretario de la Alcaldía: He tenido el alto honor, la satisfacción inmensa, la dicha inapreciable de llamar á Vd. para advertirle, como lo hago siguiendo los nobles impulsos de mi conciencia, para advertirle, repito, que el Excmo. Sr. Alcalde Constitucional de Barcelona, cuyo altísimo cargo me cabe la honra

inmerecida de desempeñar, por real nombramiento de S. M. el Rey (q. D. g.) hoy se vé en el sensible y doloroso caso de no poder, bien á pesar suyo, recibir á nadie. (Tús: pren lo vás d' aygua y bolado, se 'n béu una glopada, s' aixuga 'ls llabis y continúa).

«Arduos deberes y delicadissimos asuntos de mi elevado ministerio, me retienen, Sr. Secretario de la Alcaldía, en mi despacho, en donde deseo vehementemente permanecer á solas y sin ser objeto de indiscretas interrupciones. Así lo exigen, Sr. Secretario, así lo demandan, así lo reclaman los intereses del comun.

«He dicho.»

Don Heribert aplaudeix, com sempre que don Francisco fá un discurs y després de fer un' altra cortesia 's retira exclamant:

—Se cumplirán las órdenes de S. E.

ESCENA II.

DON FRANCISCO.

Surt de la taula y ab los brassos crusats y la má esquerra sota la barba 's passeja pèl despaig en actitud meditabunda.—Escena muda que 's deixa á la discreció del actor. Per interpretar-la ab acert, podrá pensar quina primera pedra podría posarse en las próximas festas de la Mercè, ó 'ls medis que podrían emplearse per realizar la agregació á Barcelona dels pobles del Plá. L' un assumpto y l' altre 's prestan á sérias meditaciones.

Don Francisco tot de un plegat se planta davant del mirall: se contempla una estona y somriu, ab satisfacció. Se dirigeix á la taula, pren la vara se la posa sota l' aixella, torna á colocarse davant del mirall y exclama ab gran prossopopeya:

—«¡Tot per Barcelona!... Salut, temps, paciencia tot ho sacrifico á favor teu, noble ciutat dels Comptes, honrada ab lo recort de un Fivaller... (Cambi de tò). Y á propòsit... Fivaller... ¿no sería convenient elevarli una estàtua ó al ménos dedicarli una primera pedra?... Dèu mèu, Dèu mèu... ¡cóm neixen las ideas! ¡Y las ideas més monumentals!... Si, no hi ha dupte... Un monument á Fivaller m' immortalisaría á mi... Ja me 'l figuro... Un pedestal, al damunt una estàtua, en lo sócol lo mèu retrato en baix relleu... no, es massa baix: en alt relleu, y sota 'l retrato aquest lema: «*Al Fivaller antich, lo Fivaller modern*».

(Pausa, sense perdre may de vista la seva imatge que 's reflexa en lo mirall).

—«Després cridarém á Mossen Cinto Verdagner y encare que 'm costi un' altra medalla d' or, es precis que 'm dediqui un' oda ó al ménos qu' en la que acaba de dedicar á Barcelona fassi una estrofa per mi.

Després d' aquella que diu:

«Per so dá duchs á Atenas y comptes á Provensa y per bandera á Espanya, dá un tros del seu pendó; per so ni un peix se veyá dintre la mar inmensa sens dur en sas espalles les barres de Arago.»

Podrá posarni un' altra que diga:

Per so tingué un Arcalde de unas petilles séries que á Fivaller l' hi feyen la pols á cada pas... passant treballs molts grossos y apremis y trageries posá primeres pedres y cassá cans ab llás.

En aquest moment se sent un gran rebombori fora del despaig.—No's pot entrar...—¿Qué no?...—Atrás...—Atrexit...—Indecent...—Tinch ordre...—L' ordenanza...

Don Francisco obra la mampara: se crusa de brassos y al veure á un sorge agarbonantse ab un aguatzil, exclama:

—¡Que pases!

ESCENA III.

DON FRANCISCO.—LO SORGE.

DON FRANCISCO:—Sirvase Vd. tomar asiento...

LO SORGE:—Fora romansos, senyó arcalde... Vinch de part de l' amo á ferli present que si may més cap municipal s' atreueix á detenirli 'l cotxe pèl carrer, posará la plassa en estat de siti, tancarà als municipals á Monjuich y en quan á vostè 'l clava dintre de un barco de guerra y l' envia á Fernando Miedo. He dicho.

—Pero hombre antes quisiera saber...

—No, ja ho sab tot.

—Pero, señor militar... la causa de esta intimacion grave... Yo soy un hombre de ley... yo acato siempre al benemérito ejército español... y francamente, quisiera merecer de la amabilidad nunca desmentida...

—Tinga ¡qué tants romansos!... Aquí té 'ls diaris de avuy... miri lo que diuhen, enteris bé y luego vegi si 'l mèu amo está en situació de rebre tals desaires... La cosa s' ha posat ja en coneixement del general Martinez Campos, y si l' hi puja la mosca al nás... Pero en fin, ni una paraula més... Queda cumplida la mèva missió... 'm retiro y tinga present una cosa. Ab la gent de sabre no hi vulga fer brometa... Abur paisano.

ESCENA IV.

DON FRANCISCO, sol. A poch DON HERIBERT.

Obra 'ls diaris ab má febril, los llezeix y 's torna groch com la cera: las patillas l' hi cauhen desmayadas.

—¿Qué hacer? ¡Qué conflicto!... ¡Qué gran conflicto! ¡Qué enorme conflicto!... (Toca 'l timbre.—Compreix don Heribert):

—¿Qué manda S. E.?

—Pronto, el conflicto número doscientos diez y... digo, el municipal número 217.

ESCENA V.

DON FRANCISCO, DON HERIBERT Y UN MUNICIPAL.—Aquest al entrar se trèu la gorra y 's quadra.

DON FRANCISCO:—¿Cómo se llama Vd?

MUNICIPAL:—Pedro Sanchez Rebollado.

—Estaba Vd. anoche de punto en la Rambla, entrada al Buensuceso?

—Sí, Sr. Alcalde.

—Y ¿qué ocurrió?... Cuento Vd.

—Pues res. Un servidor estaba como he dit, guardando el orden, cuando *todo de un golpe* veo venir un carruaje corriendo como un *dimoni* y contra dirección. Yo que grito: —¡Alto! Y me cojo á las riendas con peligro de hacerme *trossos*. El carruaje se *atura*, y sale un *cap* por la ventanilla. —¿Qué es esto? dice.— El carruaje ha de volver atrás, digo yo.—Yo no vuelvo nunca atrás, dice él: soy el Capitan General.—Pues yo soy el municipal. Y me cuadro y digo: Por aquí no pasa ni el Soberano Pontífice ¡vaya!

D. FRANCISCO.—¿Esto dijo V.?

MUNICIPAL.—Esto dije.

—¡Desventurado!...

—¡Cómo! ¿Falté acaso á mi deber, Sr. Alcalde?...

Yo creía que el Sr. Fillaver....

—Retírese V. inmediatamente.

Lo Municipal se 'n va ab las orellas caygudas y 'l sabre entre las camas, dihent apart:

—El último mono se ahoga... Ay Sanchez Sanchez... ya te lo decía la *dona*, ¡Pobra Tuyetas!... Y ahora si nos *despachan* ¿qué vá á ser de nosotros?...

ESCENA V.

D. FRANCISCO.—D. HERIBERTO (Diálech febril).

—Secretari.

—Diga.

—¿Qué l' hi sembla?

—Lo que l' hi sembli á vostè.

—La qüestió es grave.

—Gravisima.

—Búsqum un medi per sortirne.

—Busquémla.

(Pausa).

—¿Y las ordenansas?

—D. Francisco, las ordenansas son terminants. «Los dueños ó conductores de carros y carruajes de cualquier especie que sean que vayan contra dirección, pagarán la multa de...»

—¡Ordenansas fetas pels reaccionaris!...

—Sí, sens dupte ab l' intent de fastidiarlo á vostè.

—¡La multa!... ¿Y cómo ho faig per reclamar la multa al...? No, no, imposible.... Fá poch m' ha enviat aquí un sorge, tot mal mandat, que de sentirlo no mes, se m' ha posat la pell de gallina.... «Ab la gent de sabre no hi vulga fer brometa.» Aixó ha dit, y aquesta amenassa se m' ha clavet al cor com una espina... Pensi, secretari, pensi un medi per sortir de aquest conflicte.

(D. Heribert mira al sostre. D. Francisco continúa).

—¡Qui sab!... Son tant bárbaros... Fora capás de arrasarme 'ls jardins de l' ex-Ciudadela; fora capás de desenterrar la primera pedra del Monument á Colon al costat de Atarazanas; fins fora capás de tornar á alzar las murallas de Barcelona... ¡Oh, quin conflicte!... y ¡no troba un medi, vostè?... ¡Un medi per mort de Déu!... Barrini, Sr. Canons; que per xó 'l pago...

(Nova Pausa).

D. HERIBERT.—Ja 'l tinch... Vinga paper... ploma... tinta.

—Digui... digui.

—No 'm trenqui l' inspiració, deixim escriure.

D. Heribert trassa quatre gargots. D. Francisco 's cargola de impaciencia. Per últim lo primer llegeix:

«Sabemos que la Alcaldia (recalcant) ha reiterado á sus dependientes la orden de que los carruajes de las autoridades puedan seguir la dirección que tengan por conveniente, sin que sean óbice las prescripciones de las ordenanzas municipales.» Aixó es un suelto, 's publica als periódich, y en paus.

D. FRANCISCO.—¿Es á dir que aquesta ordre existía?...

D. HERIBERT.—Vostè no s' hi infundi.... Es una ficció de dret.

—Digui donchs que las autoritats que son las primeras que han de respectar la ley...

—D. Francisco, á grans mals, grans remeys.

—¡Magnífich!... Vinga als meus brassos.

Alcalde y Secretari s' abressan. En aquell moment, surgeix la sombra de Fivaller.

ESCENA ÚLTIMA.

DITS.—LA SOMBRA DE FIVALLER.

LA SOMBRA. (separantlos): ¡Sabatassas!...

D. FRANCISCO Y D. HERIBERT se fan enradera: están consternats: los péls de punta.

LA SOMBRA.—¿Na parlavas fá poch de elevarme un monument? Aquí tens la estatua: que consti que m' has deixat de pedra.

L' estatua forada 'l pis y desapareix enfonzantse.

D. Francisco fá un xiscle y cau desmayat: s' obra la mampara: compareix un agutzil. D. Heribert, fent esforços de flaqueza agafa 'l suelto y l' hi diu:

—Porti aixó immediatament al *Diari de 'n Brusi*, que ho publiquin desseguida. Y de passada entri al forn de Sant Jaume que l' hi donguin un tortell dels

més grossos... ¡A veure si ab un tortell retornarem al pobre D. Franciscó!...

CAU LO TELÓ.

Ab aixó estimats lectors queda demostrat que si avuy visqués Lope de Vega, *El mejor Alcalde* no seria 'l rey: seria en Rius y Taulet.

UNA POESÍA DE VÍCTOR HUGO.

L' últim tomo de la *Llegenda dels sigles* del gran poeta que acaba de publicarse fá poch dias, conté preciosas poesias, que 's fan admirar per la grandesa y per la novedat. Voldriam traduhirne alguna en vers; pero no 'ns hi atrevim, temerosos de profanarla.

Pero perque 'ls nostres lectors pugan apreciar, ja que no 'ls brillants versos, la magnífica idea tanca'ta en una d' ellas, la donarem en prosa.

Se titula:

LA GERMANA DE LA CARITAT.

—Paraulas de mon oncle.—

Tenia llavors vint anys; acribillat de llansadas, plé de sanch, esgrogehit ván durme á l' ambulancia, ahont me feren un llit d' herbotas: després me despullaren.

Duya versos á sobre. Era jo en aquells temps poeta com Horaci enamorat de Barina. Las llansas que m' havian picat lo pit, havian foradat al mateix temps las estrofas á Cloris dedicadas.

Per fer la cura no hi havia res. ¡Ah! No es com á Paris, trobarse en mitj dels boscos centenaris de Turíngia.

Lo cirugiá digué:—No hi ha tela, ni venas, ni desfilas.

Y veient los versos afegí:—Jo crech qu' es un pagá.

La germana de la caritat féu la senyal de la creu. Y 'l doctor afegí encara:—¿No hi ha tela qu' hém de fer?

¡Ah! gran era aquella guerra y mil cops la prefereixo á la pau dels vostres temps. ¡Quin temps aquell! Jo 'n soch un dels testimonis: aixó 'm val alguns graus més y alguns cabells de menos: lo vell general t' enveja de quan era jove capitá. ¡Ah!... ¡Es tan llunyana aquella aurora!

Donchs si, perdía molta sanch; estava en basca... Jove, ferit, moribundo; pero vivint encare, sí, sí, vivint... Deya 'l doctor:—Si la ferida no s' envena, la mort es hén segura... Un poch de tela... o haurá mort avants de un' hora.

Y no obstant me deixá y partí. En tant la batalla al nostre entorn rugia estrepitosa, sembrant la mort y la sombra y los alés de la inmensa agonia espargida per las planas demanant socors ab formidable veu. Als ferits se 'ls donan poch moments: estava sol, mon costat sanguejava, rajavan mas espallas, y la germana de Sant Vicents de Paul, molt jove, pàlida y sonrosada á través de la grogor, vetllava al meu costat.

Y digué:—Salvémla... Quina pena... Lo pobre si 's moria, seria condemnat.... Es un impio.

Y s' arrancá la toca y 'n féu desfilas, venas y draps... Consagrada per enter a cuydar al jove desconeugut, ni menos s' adonava de que sos pits estaban descuberts....

Jo entreobria 'ls ulls.

¡Oh musas de Sicilia! ¡Si me 'n fora de difícil de dir lo que pensava!

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

La *Tempestad* es una sarsuela por todo lo alto, escrita por Ramos Carrion y ab música de Chapí. Hi há ademés un autor, qual nom no sona en los cartells: Erckmann Chatrian.

Erckmann Chatrian vá escriure anys endarrera un drama fantástich ab lo titol de *Lo juhéu polach* y es de tot punt impossible veure *La Tempestad*, sense trobar un antich coneugut, ¡ey! s' enten, aquells que hajan llegit las obras dels dos escriptors francesos que colaboren baix l' indicat pseudónim.

Ramos Carrion ha aprofitat los principals recursos y efectos de l' obra francesa: desde l' Alsacia ha trasladat l' acció á la Bretanya, ha matisat l' argument ab algunas inverosimilituts, per fer l' obra més sabrosa á las tragaderas espanyolas y ha escrit prosa y versos, si l' una un xich rimbombant, los altres fácils y armoniosos, d' aquells que s' enganxan á l' orella.

Lo treball de Chapí es més concienus. Chapí es un mestre que sab armonisar y que quan no 's recorda de la *Mascota*, com en lo duo de contralt y tiple del acte primer y de l' ária de las joyas del *Faust*, com en lo terceto del acte segon, t' ideas originals y estil propi. Hi há en *La Tempestad* un bon número de pessas notables, desarrolladas ab garbo é instrumentadas ab riqueza. Sobresurten las pessas de conjunt: los coros del acte segon, la balada y 'l gran concertant del final

del mateix acte. En l'acte tercer se distingeix un tros d' orquesta describint una tempestat.

En l' execusió 's distingeixen las senyoras Franco de Salas y Difranco y 'ls senyors Berges, Subirá y Orejon, los dos primers, més com á cantants que com actors. Lo Sr. Orejon conserva aquell modo de dir, cridant sempre y ab poca expressió.

En resúmen, los aplausos del públich acreditan l' éxit que ha tingut aquesta obra, la qual segueix donant entradas.

Al Retiro la vigilia de Sant Joan vá estrenarse, *El dia y la noche* de Lecocq. Per avuy sols dirém qu' es una obra una mica verita y que t' pessas de música molt aixeridas. Ne parlarem més extensament en lo número próxim.

No faltavan sinó las castanyeras per las cantonadas y panellats per las boligas per creure'ns transportats á la diada de Tot-Sants. En Calvo vá fer *D. Juan Tenorio* la vigilia de Sant Joan.

No os podeis quejar de mi público de buena fe, si buena entrada llevé buen D. Juan Tenorio os di.

Durant la senmana lo públich del *Espanyol* ha continuat alimentantse ab preferencia d' obras del repertori antich. *Castigo sin venganza*, *El desden con el desden* y *De Toledo á Madrid* de Tirso de Molina, lo frare més divertit que haja menjat may en refetó.

A *Novedats* Valero y Vico continúan atrayent magnificas entradas. Al primer l' hi hém tornat á veure *Lluís XI*; als dos *El Alcalde de Zalamea* y *El mejor Alcalde el Rey*. ¡Molt bé! Cada dijous s' anuncia una solemnitat artistica que consisteix en la representació pels dos actors de un' obra del teatro antich. Abir havia de representarse *Lo que son las mujeres de Rojas*.

Castilla mereix capitol apart. Fent los graciosos de las obras antigas se guanya molts aplausos: en las pessas ab que solen terminar totas las representacions fá partir de riure. Castilla es un actor cómic de lley: sense buscá 'l xiste fá riure, l' hi surt espontáneament de l' actitud, de la mimica, de las inflexions de la veu... y jo crech que fins dels poros.

Novedat del Circo Ecuestre: la gimnasta Katarinodar. ¡Vaya un nom! Fá molinets en una barra fixa colocada á gran altura, camina cap-per-avall y últimament s' entretè en lo trapecio. Total: cosas tolas que si las feya un home tindrian poch lance; pero que fentlas una dona presentan la novedat del sexo.

Catar-y-no-dar... ¡A quantas reflexions no 's presta 'l nom de aquesta gimnasta!

N. N. N.

UN SI Y UN NO.

—Emilia, ¿vosté vindrá dema al gran ball que 's prepara á casa de donya Clara?

—Sí, que mon promés hi vá.

—Donya Rosa, aquesta nit dona un gran ball la Carmeta: ¿Qué no hi vindrá una estoneta...?

—Ay no, que hi vá mon marit.

SIR BYRON.

ESQUELLOTS.

Los joves se fan vells, diu lo ditxo.

Pero quan se tracta de cafes, los vells se fan joves. Exemple: 'l *Café nou de la Rambla*, qu' es un dels establiments del seu genero més antichs de Barcelona.

Si tornessin los nostres antepassats, contarian com al *Café Nou* se l' hi deuben dos innovacions importants. En efecte: allá s' hi servi la primera sarsa-parrilla y 'l primer *biftech*.

Aquestas dugas innovacions fan del *Café Nou* un establiment per dos conceptes venerable.

Pero ha vingut l' art á rejuvenirlo. Váginlo á visitar y 's quedarán encantats. No solzament s' ha posat vestit nou, sinó que ha adquirit llum diurna per lluhirlo.

L' art l' ha enriquít ab los seus primors y avuy es un café que honra á Barcelona.

Avants semblava l' café de la llibertat de cultos. La sala de la dreta era la Sinagoga. La sala de vestibul lo Temple protestant. Lo saló de las capellas, Iglesia católica. Lo saló árabe del fondo, Mesquita. Avuy fóra de la Mesquita, no guarda 'l més petit carácter religiós. La Sinagoga s' ha transformat en un saló menjador, de tons torrats, ab un gran mirall march de noguera.

Lo temple protestant es una sala senzilla y bèn decorada.

La transformació de la iglesia catòlica en encara més notable: las voltas desapareixen sota un rich artesonat: l'arranch dels archs s'ha transformat en un fris molt rich y las columnas, avants pesadas, avuy tenen molta esbèltés, gracias á las estrias d'or que las adornan. Al fondo de las capellas hi ha miralls á tot lo llarch: penjan del sostre ricas lámparas, y l'efecte general no pot ser més serio, ni més suntuós.

Lo saló árabe es una monada: no han vist res més rich y delicat. A un l'hi venen ganas de posarse babutxas y turbant, asséure's á terra á tall d'espardenyer y demaná *Alcuscús*.

Dono l'enhonorabona á l'Emilio.
Y l'hi dono las gracias. Vaig assistir al lunch de inauguració, entre altres mil convidats, y tothom va sortir content de aquella especie de bodas de Camacho. Ja sabia jo que 'l *Café Nou* tornaria á ser un dels cafés més distingits de Barcelona.

«Trenta sis casas de joch funcionan avuy publicament á Barcelona.
Lo barceloní anomenat Jordi, deu tenir las orelles 36 vegadas més grosas que las dels demés humans.»
Aquest sueltó no es meu: es del *Liberal* de Madrid. Constí aixís, perquè jo, en materias de joch, no jugo.

Un periódich anomenat *L'esperit catalá* s'horripila perquè ha sapigut que 'l retrato de D. Victor Balaguer figura en un calendari masónich.
¿Y qué?
Més val ser masó que mestís ó set-messó.

Varios periódichs s'han ocupat de l'organización que tenen los *timadors* de Barcelona.
L'un conta que tal dia van celebrar un banquet, brindant ab entusiasme á la prosperitat del ofici.
Suposan altres que van estar á punt de declarar-se en huelga, per exigencias dels que cobran un cert dret.
L'altre explica que treballan impunement y que n'hi ha que diuen:—Encara que 'ns agafin no hi fa res: ab vinticinch duros sortim en llibertat.
¿Será possible?

Per lo que puga ser me permetré donar un concell als barcelonins honrats, y es que tothom compri un revólver y que l'un vigili la casa del altre.
Ja que hi ha, segons sembla, qui cobra drets de aquests perduts que viuen dels descuits del próxim, será precis que montem una oficina de passa-ports, y que al que se l'atrapi *infraganti* recobri la llibertat, no ab vinticinch duros, sinó ab una bala de plom a cap.
Quan los encarregats de vetllar per la seguretat pública no ho fan, cada hù té 'l dret y fins lo deber de mirar per ell.

L'autoritat eclesiástica ha clavat un cop de boneto á la *Vespa*, de la mateixa manera que temps atrás va aixafar al *Borinot* ab un cop de mitra.
La *Vespa*, diu l'autoritat eclesiástica, «que al parecer ha sido continuación de otro que mereció la condenación del difunto Prelado de esta Diócesis, habitualmente se ha ocupado en denigrar, injuriar, escarnecer y desprestigiar á algunos Prelados y á varios Eclesiásticos de buena fama y costumbres, ya citándoles por sus propios nombres, ya con denominaciones grotescas...»
Resultat, que la *Vespa* queda condemnada, y que tots los que som fiels catòlics haurém de agafar las *Vespas* que podrém y portarlas al Rector ó al Vicari general perquè 'n fassa un escarment.

Avants de morir la *Vespa* ha tret lo fibló. ¿Y de quin modol? Sembla al Banyeta als péus de Sant Miquel.
Los redactors de la *Vespa* diu al despedirse, uns han derramat generosament la sanch pèl seu Déu. (Algun cop de puny al nas?)
Altres han lluytat cara á cara ab los enemichs de la Iglesia (ab las columnas del exércit?)
Altres s'han arruinat en sas fortunas (entrant á Granollers, al Vendrell y á Cuenca?)
Altres tenen titols canònichs que garantisan la pureza de sas doctrinas (es á dir capellans que 's dedican á escriure periódichs tabernaris).
Y tots sens escepció son catòlics pràctichs. (Pues, amigo, resignarse ab los decretos de l'autoritat eclesiástica, sense barbotar de aquesta manera).

Després assegura *La Vespa* que varios prelats l'hi havian enviat la seva felicitació, y que hi havia un teólech que visurava escrupulosament cada número.
Donchs á pesar del teólech y de las felicitacions dels prelats la *Vespa* surt condemnada, y al morir té la cara negra com carbó y 'l Banyeta se la emporta.
Nosaltres felicitém á la Autoritat eclesiástica. Y l'

únich que 'ns falta es que 'ns excomuniem á nosaltres, á veure si fém suscriptors.

Tots los carrers y carrerons del Cementiri nou han sigut batejats ab noms de Sant.
—Faré una guia del Cementiri nou, deya un antich cronista de Barcelona.
—No t'hi amohinis, l'hi respongué un amich. Millor será que escriguis un calendari.

Máxima moral:
—Quan vegéu á un pescador de canya, distingiu lo ab las vostras simpatias, calculant que podria fer servir la canya per pegar á la dona y als fills y l'am y l'esqué per engalipar al próxim.»

QUÈNTOS.

Un nuvi avants de casarse, s'aná á confessar.
Després de dir tots los pecats se retirava; pero s'acostá de nou al confessor y digué:
—Pare, crech que s'ha olvidat de una cosa.
—Digas, fill meu.
—De posarme penitencia.
—¿No m'has dit que avuy te casavas?
—Sí, pare.
—Donchs ves á casarte, fill meu, vés á casarte... no te 'n endurás mala penitencia.

Un autor dramàtich, després de l'estreno de una obra seva, pregunta á un company:
—¿Qué t'ha semblat la mèva comedia?
—Be; pero francament, la de l'any passat vá agrardarme més.
—Pero si l'any passat no vaig estrenarne cap.
—Per aixó mateix.

Diálech lo dia de una execució.
—Y donchs senyora Tuyas ¿Qué no vá á veure com donan garrot á aquell capitá de lladres?
—Sí, bona soch jo per incomodarme per un brétol com aquell.
—Ah, sí, t'è rahò: lo dia que dongan garrot á una persona honrada, ja l'hi enviaré recado.

May faltan excusas.
—¿Es vritat Lluís lo que m'han dit?... Tú tant liberal ets capás de fer articles en un periódich carli?
—Sí, senyor. Y crech prestar un servey á la causa de la llibertat.
—¿Y cóm s'explica?
—Molt senzill: los articles meus son tant dolents que no sè que ningú 'ls llegeixi. En cambi, si jo cedia 'l puesto á un convensut, aquest se faria llegir y faria prossélits.

Un tren de bestia 's crusa ab un tren de passatjers.
Lo mèu vehi de l'esquerra:—Aquests bous déuhen anar á Barcelona.
Una vehina de la dreta, bastant maca:—Naturalment ¿Ahont vol que vagin?
Aquell:—Quina estranyesa 'ls deu fer l'anar en ferro-carril ¡pobras bestias!
Aquella:—Al principi que hi havia carrils, no dich que no; pero ara ja s'hi han avesat.

Una xicota á un estudiant:
—Pero si 'l teu pare es tant rich, demánali diners ab qualsevol excusa. Un compromís, una malaltia, la compra de un libre, fesi creure qualsevol cosa.
—Filla, impossible: lo porta-monedas del gueto es molt esceptich: no créu en res.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

Ab secret vos ho diré,
puig no vull fassa *hu-segona*:
ab la *Tot* me casaré
y un bon negoci faré
lo dia de Santa Pona.

Puig encar qu' es *hu-primera*
jo l'hi faig lo *currotaco*
perque es rica y *dos-tercera*:
res. tinch aquesta fallera.
Vostre amich,

II.

Una forta *quarta-primera*
la *primera-quarta* 'm vá da
perque una *dugas-primera*
un dia vaig agafar

ab la *tres-segona* nova
que van comprar-me á *Total*.
DOS LIBERALS.

MUDANSA.

Diu qu' en la Costa s'fará
en Pau, un *total* ab a.
Signe aritmétich sol sè
si lo *tot* juntas ab e.
Y un nom d'home veurás tú
ab lo *tot* posat ab u.

SIMON DE SEDRÉOL.

ROMBO.

Primera ratlla horisontal y vertical, una consonant.—
2.ª, un número —3.ª, descendents d' Eva.—4.ª, capital eu-
ropea.—5.ª, diversió.—6.ª, per mar.—7.ª, una lletra
CIUTADÀ PIRANLÓ.

CONVERSA.

—Ola, vens bè, volia ferte una pregunta Macari ¿Ta mare 's diu Marta?
—No.
—Donchs ¿cóm se diu?
—Tú mateix ho has dit

PALLARINGA.

TRENCA-CLOSCAS.

LA MARIA.
Formar ab aquesta paraula lo nom de una isla de la
China.

PETRONILA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5—Per construhir.
1 5 4 2 4 5—Un arbre.
1 2 3 4 2 4 5—Producte de la naturalesa.
4 2 1 5 4 5 3 5—Nom de dona.
1 4 5 3 2 4 5—Punt de recreo.
1 2 4 3 4 2—Ningú hi juga.
1 5 4 4 5—Una planta.
1 2 4 5—Fruita.
4 5 1—Nom de peix.
3 2—Una lletra.

SASTRE Y PARROQUIA.

GEROGLIFICH.

×
B
1882 1883
AKL
DI

E. GRAU.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

- XARADA 1.ª—*Ba-lles-ta*.
- Id. 2.ª—*Pa-lla*.
- ENDEVINALLA.—*Cadena*.
- LOGOGRIFO-NUMÉRICH.—*Princesa*.
- CONVERSA.—*Pal-ma*.
- TRENCA-CLOSCAS.—*Floridablanca*.
- QUADRAT.—
3 7 2 1 4
1 4 3 7 2
7 2 1 4 3
4 3 7 2 1
2 1 4 3 7
- GEROGLIFICH.—*Bè dejuna qui mal menja*.

L' AMOR, LO MATRIMONI Y 'L DIVORCI

(QUATRE SESSIONS D' UN CONGRÉS)

CAPRITXO AGRE-DOLS, EN VERS, PER

C. GUMÁ

SEGONA EDICIÓ, ilustrada per M. MOLINÉ.

Aquesta obreta, de la qual se'n ha agostat rapidament una numerosa edició, forma un elegant tomet de 32 planas en quart, ab dibuixos intercalats en lo text, bon paper è impressió esmeradíssima.

Preu 2 rals.

Se vén en la llibreria de Lopez, Rambla del mitj, 20, y demés principals llibrerias y Kioscos.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

Sans ha saltat; Gracia diu que saltarà; pero Sant Martí y las Cortis diuen que no volen escallbarse.

107